

Talouden tasapainottamissuunnitelma vuosille 2024–2027

Dnro
5/02.02.00/2024

Kunnanhallitus 03.06.2024

Päätös	Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle, että se hyväksyisi liitteenä olevan Hartolan kunnan talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2024–2027.
Asian käsittely	Asiasta käydyn keskustelun kuluessa liitteen 6. sivulla oleva lause muutettiin muotoon: ”Talouden tasapainottamisohjelma on valtuuston antama ohjeistus velvoite toimielimille talouden tasapainottamisen toimeenpanoon.”
Esittelijä	kunnanjohtaja Jarkko Seppälä, puh. 044 743 2217 etunimi.sukunimi(at)hartola.fi
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että se hyväksyisi liitteenä olevan Hartolan kunnan talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2024–2027.
Valmistelija / lisätietojen antaja	kunnanjohtaja Jarkko Seppälä, puh. 044 743 2217 etunimi.sukunimi(at)hartola.fi
Asian valmistelu	<p>Hartolan kunnan taloudellinen tilanne on haastava. Vuonna 2019 kunnan taseen edellisten tilikausien alijäämä oli noin -780.000 euroa. Tämän jälkeen koronavuodet kohensivat kuntataloutta ja vuosina 2000–2021 kunta teki ylijäämäiset tulokset. Vuonna 2022 tilikauden tulos oli alijäämäinen noin -319.000 euroa, johtuen pitkälti vanhan koulun tasearvon alaskirjauksesta. Vuoden 2023 tulos taas oli alijäämäinen noin -685.000 euroa, mikä johtui KOy Kuninkaanpitäjän purkamisesta johtuvasta tappiokirjauksesta sekä vanhan koulun purkamisen kustannuksista.</p> <p>Vuosi 2024 on talousarviossa ennakoitu alijäämäiseksi ilman mitään erityistä yksittäistä kertaluonteista erää. Myös suunnitelmavuodet on ennakoitu alijäämäisiksi.</p> <p>Hartolan kunnan taloutta on välttämätöntä sopeuttaa, jotta talouden kurssia saadaan käännettyä sekä palautettua kunnan tulojen ja menojen välinen tasapaino. Tulopohjaa ovat heikentäneet erityisesti soteuudistuksen mukaiset rahoituksen siirrot kunnilta hyvinvointi-alueille. Uudistuksen laskukaavan mukaisesti Hartolan kunnan valtionosuusrahoitus kääntyi vuonna 2024 negatiiviseksi.</p> <p>Sopeuttamistarpeen laskennassa on käytetty pohjana kunnan vuoden 2024 talousarvion tulo- ja menoarvioita, valtiovarainministeriön kevään 2024 kuntatalousohjelman painelaskelmia sekä Kuntaliiton verokehikkoa sekä valtionosuuslaskelmia.</p> <p>Sopeuttamistarpeen kokonaismääräksi on täten arvioitu 950.000 euroa.</p> <p>Kevään aikana ovat lautakunnan ja kunnanhallitus työstäneet toimialakohtaisia toimenpide-ehdotuksia talouden tasapainottamiseksi.</p>

Toimialat ovat antaneet esityksensä huhtikuun loppuun mennessä ja valtuustolle toimenpide-ehdotukset on esitelty valtuustoseminaarissa 15.5.2024.

Toimenpide-ehdotukset sisälsivät sekä tulonlisäyksiä että menojen karsimista. Ehdotetut toimenpiteet toteutetaan vuosien 2024–2027 aikana. Tämän lisäksi kunnanhallitus on valmistellut esitystä veropohjaan tehtävistä muutoksista.

Toimialojen esityksissä toimintatulojen lisäyksiä on esitetyillä toimenpiteillä odotettavissa 160.000 euroa. Pääosin lisäys tulee vesi- ja jätevesihuollon maksujen korotuksista, mutta myös muita taksoja korotetaan.

Toimintakuluja on ehdotetuilla toimenpiteillä tarkoitus karsia yhteensä 470.000 eurolla vuoden 2027 loppuun mennessä. Toimenpiteisiin liittyy pyrkimystä palkkakulujen pienentämiseen, osittaiseen palvelujen karsimiseen, toimintatapojen uudistamiseen sekä kulutuksen karsimiseen.

Veropohjan kasvattamisella pyritään noin 320.000 euron pysyvään tulopohjan lisäykseen. Korotuksia esitetään sekä kunnallisveroon että kiinteistöverokantoihin.

Litteenä oleva talouden tasapainottamissuunnitelma on toimintaohje toimenpiteiden valmisteluun, ei varsinainen päätös toimenpiteen toteuttamisesta. Suunnitelman mukaisten toimenpiteiden toimeenpanosta päättää se toimielin, jonka päätösvaltaan asia kuuluu.

Mikäli henkilöstökulujen vähentämistarpeet edellyttävät yhteistoimintamenettelyä, käydään neuvottelut henkilöstön kanssa ennen varsinaisten päätösten tekemistä. Päätökset verojen korotuksista tehdään syksyllä 2024, kun valtuusto päättää verokannat vuodelle 2025.

Kunnanhallitus valmistelee syksyn 2024 aikana kiinteistöohjelman valtuuston hyväksyttäväksi. Tavoitteena on myydä kunnan kiinteistöomaisuutta merkittävästi lähivuosina. Kiinteistöjen myynnillä tavoitella menosäästöjä sekä kassavirtaa, mutta kiinteistöjen tasearvot huomioiden ei kiinteistökaupoista ole odotettavissa positiivisesti kunnan tulokseen vaikuttavaa tuloa.

Investointiohjelmaa on tarkoitus kiristää siten, että vain välttämättömät korjausinvestoinnit ja energiaa säästävät investointihankkeet toteutetaan. Tulevaisuusinvestointeja harkinnan mukaan. KISSAMÄEN vedenottamon investointia siirretään yli suunnitelmakauden.

Kunnanhallituksella on toimivalta Suur-Savon Sähkö Oy:n osakkeiden myyntiin, mutta osakkeiden myyminen ei ole ensisijainen tapa talouden tasapainottamiseen.

Tämän hetken tietojen valossa ennakoidaan, että talouden tasapainottamissuunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä kunnan taloutta saadaan merkittäväällä tavalla parannettua.

Kuntaa rasittaa kuitenkin myös merkittävä olemassa oleva lainakanta ja vuosittaiset lainalyhennykset. On ennakoitavissa, että lainanlyhennykset joudutaan pääosin kattamaan uudella lainalla. Täten kunnan lainakanta ei suunnitelmakaudella 2024–2027 tule merkittävästi pienenemään, vaikka mitään suurempaa investointihanketta ei toteutettaisikaan.

Talouden kehitystä seurataan säännöllisesti ja talouden tasapainottamissuunnitelmaan tehdään tarvittaessa muutoksia, mikäli esimerkiksi toimintaympäristössä, kunnan rahoituspohjassa tai kunnan tytäryhtiön tilanteessa tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka edellyttävän sopeuttamistarpeen uudelleenarviointia.

Hyväksyessään talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2024–2027 valtuusto lähettää sen toimialoille toimeenpanoa varten.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Jatkokäsittely

Valtuusto